

Noc vědců oslaví 20 let ve více než sedmdesáti městech

3.9.2025 - Ondřej Martínek | Univerzita Pardubice

Už za měsíc se celé Česko přesvědčí o tom, že věda nemusí být jen výsadou vědců a vědkyň v laboratořích. Poslední pátek v září bude po roce opět patřit Noci vědců, největší popularizační akci svého druhu. Pestrý program pro všechny generace nabídne rekordních minimálně 135 institucí v 73 městech - od Trhnce po Karlovy Vary. Návštěvníky čekají interaktivní pokusy, napínavé projekce, workshopy i přednášky nabitě překvapivými objevy. To vše zastřeší v pátek 26. září téma Bohatství. Program akce je zdarma.

„Bohatá je jen ta společnost, která naplno využívá bohatství mysli. Dnes více než kdy jindy jde o to, jak zacházíme s naším kulturním a přírodním bohatstvím a jak využíváme technologie ke svému rozvoji. Věda a výzkum jsou nedílnou součástí našich životů, a proto chceme letos poukázat hlavně na nekonečnou rozmanitost bádání,“ říká Dana Kardová z Vysoké školy chemicko-technologické, členka týmu národního koordinátora letošní Noci vědců. Organizátoři tématem odkazují také k 700. výročí zahájení ražby prvních českých zlatých mincí, které českým zemím zajistily nebývalý rozvoj a bohatství.

Když se spojí školy, vědecká centra, muzea i firmy

Noc vědců, která v roce 2024 poprvé překonala návštěvnost sto tisíc lidí, se letos rozšíří do dalších osmnácti měst a obcí. Vůbec poprvé si program akce užijí i lidé v Jeseníku, Dobrušce, Litomyšli, Pelhřimově nebo v Hodoníně. *„Celkem se na programu bude podílet více než sto třicet institucí a firem, což je pro nás k dvaceti letům Noci vědců v Česku největším dárkem. Dlouhodobě se nám daří zapojovat více středních škol a technologických a výzkumných firem, které v rámci programu zpřístupňují své provozy. Druhým rokem cíleně posilujeme program i na vzdálených základních a středních školách, které leží v okrajových oblastech republiky nebo nemají dobrou dostupnost k vědeckým institucím,“* dodává Dana Kardová. V posledních letech se do Noci vědců zapojují i veřejné knihovny nebo inovační a vzdělávací centra. Největší programovou nabídku dlouhodobě zaštiťují veřejné vysoké školy, které celou Noc vědců také koordinují. Od počátku akce program obohacují i hvězdárny a planetária, science centra či pracoviště Akademie věd ČR.

Je libo přednášku, zlacení mincí nebo únikovku?

Program Noci vědců už dávno nenabízí jen vědecké pokusy a prohlídky laboratoří. Na webu akce si může každý vytvořit doslova svůj program na míru. Organizátoři se snaží každý rokem program posouvat dále. Vysoká škola chemicko-technologická v Praze nabídne například koncert ChemChóru, u Olomouce si můžete prohlédnout bunkr nebo poznat bohatství krve a v Trhnci navštívit provoz železáren. Návštěvníci v Ostravě budou moci diskutovat s Rastislavem Maďarem a zažít únikovku Honba za pokladem, v Pardubicích bude možné odlít si vlastní zlatou pečeť. *„Ačkoliv do programu stále přibývají další položky, už nyní si mohou návštěvníci na webu vybírat ze stovek programových bodů nebo se registrovat na exkurze a přednášky s omezenou kapacitou. I s ohledem na rozšíření Noci vědců do dalších měst počítáme letos opět s rekordní návštěvností, a proto by neměli zájemci s registrací otálet,“* doplňuje Ondřej Martínek z Univerzity Palackého v Olomouci, další člen organizačního týmu.

20 let Noci vědců - turistická známka i změna názvu akce

Noc vědců si letos připomíná významné výročí. V roce 2005 se uskutečnil její první ročník. *„Shodli jsme se, že největší oslavou kulatých narozenin je samotná akce a desítky tisíc návštěvníků, kteří se dozvědí něco nového nebo se nadchnou pro vědu. Přesto jsme si nadělili alespoň symbolickou připomínku tohoto výročí v podobě výroční turistické známky upomínající na toto jubileum,“* láká Ondřej Martínek. Tradiční sběratelský artikl a upomínka na návštěvu zajímavých míst a událostí bude v den konání akce k zakoupení u vybraných pořadatelů a na vybraných e-shopech, na některých místech pak bude k dostání v doprodeji.

Další velkou chystanou novinkou je změna názvu akce od roku 2026, kdy se Noc vědců přejmenuje na Noc vědy. *„Plánovaná změna názvu reflektuje jak společenskou poptávku po genderově neutrálním pojmenování, tak přesvědčení organizátorů, že změna názvu akce nijak nemění její charakter a dlouhodobé poslání, jímž je propagace vědy a výzkumu ve všech jejích podobách,“* dodává Dana Kardová.

Česká Noc vědců je i letos součástí European Researchers' Night, celoevropské akce podporované Evropskou unií s cílem propojit vědu a společnost a zvýšit zájem mladých lidí o vědu. Evropská noc vědců se koná ve 23 zemích, přičemž česká Noc vědců je co do rozsahu vůbec největší. V letošním roce byla Noc vědců podpořena MŠMT a programem Marie Skłodowska Curie Actions s projektem METAMORPHOSIS v rámci výzvy HORIZON-MSCA-2023-CITIZENS-01.

Kompletní program akce, který je tradičně volně přístupný, najdou zájemci na webu Noci vědců na začátku září. **Program na Univerzitě Pardubice je již na webu zveřejněn.**

26. srpna 2025

Ondřej Martínek
Zástupce národního koordinátora Noci vědců

<https://www.upce.cz/noc-vedcu-oslavi-20-let-ve-vice-nez-sedmdesati-mestech>